

אוצר החכמה

היה בתחילת בבא קמא בנידון "תולדותיהם כיוצא בהם" שיעור המפורסם בעולם הישיבות ונדפס בחידושי מרן רי"ז הלוי הלכות נזקי ממון. ואח"כ בשנת תרפ"א, כאשר הגרי"ז נהיה רב בבריסק נשאר הוא לבדו ראש הישיבה זכר צדיק לברכה. בישיבתו זו בוורשה למדו רבנים רבים, גם האדמו"ר מקלויזנבורג

אוצר החכמה

למד בילדותו שם, רבי יצחק הוברמן שלימים התפרסם בא"י כ"צדיק

מרעננה, למד שם בישיבה בשקידה רבה ועוד. כאשר ראיתי אותו בשנת תרצ"ז, אמר הגרא"ל, היה כבר בן שישים ושמיעתו נחלשה עוד יותר, והיה קשה לשוחח עמו. (מרן הסטייפלר זצ"ל ג"כ היה כבד שמיעה כבר בבחרותו, וככל שהזקין הוקשתה שמיעתו. החזון איש שהיה השדכן שלו שידך לו את אחותו עם כל זה, ואמר אז שהחיסרון היחידי בשידוך, הוא שהרעיון עלה במוחו באמצע שמונה עשרה).

אוצר החכמה

6. כן אמר הגר"ח בשם ספר חסידים. והוסיף: אמרו שכך היה אצל גיסי הג"ר שאול ברזם זצ"ל, שבעקבות המלחמה ברח ממדינת הולנד, הגיע לארץ וכאן התחתן.

ובהזדמנות שח הגרא"ל: במלחמת נפוליון עם הרוסים נפוליון כבש עוד ועוד עד שנפל. ברוסיה נותרו אז חיילים יהודים רבים פליטים מצבא צרפת שנישאו לבנות ישראל מרוסיה. הגר"ח מוולאזין התבטא בשעתו: מי יודע שמא כל המלחמה הזו לא באה אלא להביא לכאן את אותם חיילים יהודים פליטים.

השתדלות בשידוכים

7. מפי הגראי"ל.

והעידו, כי בחור בן ארבעים שהיה מעוכב בשידוכין שאל את הגר"ח אודות השתדלות שלו, ואמר לו: שמדין השתדלות אין צורך למסור את שמו לשלושה שדכנים ודי למסור לאחד (וגם אם אין למדים מפי מעשה, אבל, את יסודות ההשתדלות אפשר להביט מכאן).

מרשימות תלמיד הגר"ח:

פלוני שאל את מרן הגר"ח "מדוע השידוך שלי עוד לא מגיע?", "כנראה שמשמים רוצים שתתפלל" - הייתה התשובה.

בת ישראל העומדת על פרקה, שלחה לשאול את פי מרן: מה וכיצד להתפלל על זיווגה, האם שיהיה ת"ח? ושיהיה ירא שמים?...

והשיב: הרי זיווגה כבר נגזר עליה, ותתפלל שיהיה כמו שצריך להיות (א.ה. אפשר שהשיב לה כך מעוד טעמים).

ושאלו: וכי אם הוא עם הארץ, לא תועיל תפילה שבינתיים יצמח ויהיה לת"ח עד הזמן שישתדכו. והשיב להם: תפילה עוזרת על הכל, שתתפלל שיהיה ת"ח וירא שמים וכל דבר טוב. ע"כ עפ"י הרשימה.

אמרי חיים 3234567

שוכחים את השותף השלישי

תלמיד הגראי"ל נשלח לשאול בנוגע לאברך שיש לו בת בגיל שבע והוא לחוץ מאד מהיכן יהיה לו כסף להשיאה, הגיב הגראי"ל: שוכחים את השותף השלישי הלא הוא הקב"ה (מפי הרב איסר שוב). ובפרק אודות חובת ההשתדלות הארכנו בנושא מימון שידוכי הילדים.

ג. לכאורה, חיוב ההשתדלות בשידוכים הוא פחות מההשתדלות לפרנסה?¹

ד. מה שאמרו "יבדוק באחיה",
הבדיקה היא במידות,
והרבה פעמים רואים שיש
שיוכות ביניהם במידות
(ואחיה לאו דווקא אלא גם
אחיותיה⁸).

ובשידוכים, ראשית, ראוי
לברר אודות מידות ויראת
שמים⁹.

8. הגראי"ל. ומה שכתב
רש"י בפרשת וארא על הפסוק
"אחות נחשון לו לאשה" "מכאן
למדנו הנושא אשה יבדוק
באחיה" ולא כתב אף באחיותיה
יש לומר כי הנושא עצמו, אינו
יכול לבדוק באחיותיה אלא על
ידי אחרים, ועל ידי אחרים הרי
קשה לברר את האמת. ואין
הכרח לומר שמה שאמרו בבא
בתרא דף ק"י א' ש"רוב בנים
דומים לאחי האם" הוא הסיבה
ש"יבדוק באחיה", וא"כ אחים
דווקא, כי באמת גם יתכן שדומים
לאחיות האם, ומה שנקטו הלשון
אחי האם, הוא כיון שלעיל שם
נקטו לבדוק באחיה ומהטעם שנתבאר, משום כן אמרו שדומים לאחים
(ראה איילת השחר שמות ו' כ"ג. א.ה. ועיקר דברי הגמרא שדומים לאחי
האם הכוונה ולא לאחי האב).

חתן שיהיה טוב לה

9. פלוני שאל את הגראי"ל "איזה בחור לחפש בתור חתן, שיהיה טוב
לבתי?" "מידות טובות ויראת שמים" השיב מרן. "ואיזו בת לחפש ככלה
לבני?" שאל האיש, "גם כן מידות טובות ויראת שמים", השיב. שאל עוד:
"כאשר יש אחד מאד טוב במידות ויראת שמים, ולעומתו, אחר יותר מתמיד
וגם מוכשר, אבל פחות בעל מידות, כאבא, מה כדאי להעדיף לבתי?" השיב
הגראי"ל "כדאי, להעדיף את בעל המידות, כי אם החתן לא טוב במידות,
זו תקלה גדולה לאשתו ומשפחתו. ולפעמים, מי שחריף ומוכשר יותר,
דווקא אצלו המידות יכולות לפעול ביתר חריפות וחוזק ויכול להיות 'תקלה'

ה. למדנו מספר חסידים
(סי' תקי"ד) שאם
שולחים לשידוך
והתשובה הייתה שלילית,
לא שולחים ומשתדלים
פעם נוספת¹⁰.

אוצר החכמה

ו. לפני סגירת שידוך לא
ראוי לתת את כתב
המדובר או המדוברת
לבודקו בגרפולוגיה¹¹.

אוצר החכמה

לסביבתו" (והמעלה להשיא בתו
לת"ח, דוקא אם הוא בעל מידות
טובות וירא"ש).

וכך אומר גם רבנו הגר"ח, כי הגרי"ז
מבריסק השיב לאחד ששאלו האם
להעדיף לקחת לבתו למדן או יר"ש,
שיראת שמים ומדות הם מהות
האדם, ולמדנות היא רק בגדר
מעלה, ולכן צריך קודם לברר כיצד
מצבו של המדובר ביראת שמים
ומידות, ואחר זה, יש כמובן מעלה
גדולה אם הוא גם למדן.

10. הגר"ח בשם אביו. שהיה מורה
כך לאנשים, שלא לנסות להציע
פעם שנית אחרי שכבר סירבו להם.
עפ"י ספר חסידים. כי יצא כבר ידי
חובת השתדלות.

גרפולוגיה וחכמת הפרצוף ליהודים

11. עפ"י תשובת הגר"ח לפלוני ששאל, וזו תשובתו: לא צריך, זה שיגעון,
זו חכמה של הגוים, וביהודים אין את הכללים הללו, הם רואים בכתב שלו,
לדוגמא, שכתובתו בחיפזון, שזה סימן שהכותב אדם מבוהל, ועוד, כל זה
בסתם, אבל לפי אלו ההולכים עפ"י התורה, אין את הכללים הללו, ולפעמים,
באמת מצד הטבע שלו כך הוא, אבל הוא ריסן את עצמו בכמה בחינות, וגם
לפעמים שינה את טבעו ממש, עיין שיטמ"ק נדרים ל"ב ב'. (לשון השיטה
מקובצת: והחכמה תעוז להדריכם בדרכי יושר. כי ההוא מעשה בחכם
אחד שלח דמות פרצופו לחכם אחר שהיה מכיר בדמות הפרצופין. נטמן
מפני מביעותותיה דההוא פרצוף לסוף שאל לו למה נטמן ממנו וענה אותו
הפרצוף מאדם רע שאין [כ]דמותו חמדן ונואף וליסטים ואין להביט אליו.

ספר חסידים

אורייתא

אורייתא

אורייתא

ועי' בהערה אודות הקשר בין המדוברים לפני סגירת שידוך¹².

והמביאו נתירא מלשוב אל אדניו עד

ששלח אליו שלא ירא ממנו ושאל
לו כל הענין. ואמר לו כל מה ששמע
ולכן יראתי לשוב אליך. אמר בודאי
אין חכם כמו אותו בעל הפרצוף
שמן הכל אמר אמת שיצרי מגרה
בי ומסית אותי לעשות כל זאת אבל
החכמה שבי מונעת אותי מכל זה.

והחכמה תעוז לחכם להדריכו בדרכי יושר. הרא"ם ז"ל.

[אך שמענו, כי בחור בא אל הגראי"ל עם מעשה לא הגון שנעשה:
אבי המדוברת הסכים להשתדך איתו בתנאי שיתן קודם לכן את כתב
ידו לגרפולוג, ומרוב פחד הביא את כתב ידו של חברו. ולפי חו"ד שנתן
הגרפולוג על כתב היד של החבר, גמרו את השידוך. וליבו נוקפו שהטעה
את אבי המדוברת. הגראי"ל אמר לו, שאכן יתכן שחייב להודיעו שלא היה
זה כתב ידו, כי אע"פ שבעיקרון בדיקה גרפולוגית היא מיותרת ואין בה
צורך, מ"מ כיון שהלה עשה את השידוך רק על פי כתב ידו, יש בכך מקח
טעות]. ופעם אחת אמר רבנו הגראי"ל לשואל פלוני כי כיון ששידוכים הם
מסודות הבריאה א"כ אין לחכמת הגרפולוגיה חלק בזה, והוסיף: תמים
תהיה עם ה' אלוקיך!. אמנם פעם אחת, כאשר לאחר פגישות טענו דבר
מסוים שעייכב רבות את השידוך ולא הצליחו לברר בשום אופן בצורה
אחרת, הסכים לברר על יד גרפולוגיה.

בסיס לסגירת שידוך

12. כמה פעמים שאלו את הגראי"ל כי נפגשו ומרוצים אך אין להם רגש
אחד כלפי הצד השני, הגראי"ל השיב כי מושג זה הינו דבר חדש שנכנס
בראש, שכדי לסגור שידוך צריך רגש, אך אין לכך שום מקור ובסיס בחז"ל
(א.ה. ונלקח מאנשים חיצוניים), ואם יש ביניהם שיחה משותפת ואין דחייה
במראה החיצוני, בעזה"י יהיה להם חיים מאושרים. (העולם אומרים בשם
בעל ה"קהילות יעקב" זצ"ל שכאשר נשאל ע"י בחור שאמר אחרי פגישה

שאינו מרגיש שום משיכה, השיב לו בבדיחותא דרך בהמה נקנית במשיכה).

בת ישראל היססה מאד האם להחליט ולגמור את השידוך, כי אינה יודעת מה יהיה בשנים הבאות אחרי הנישואין. אמר לה ראש הישיבה הגר"א¹³: הקב"ה לא דורש מהאדם לדעת את העתידות, וכי כדי להינשא אינך זקוקה לנבואה, "אין לו לדיין אלא מה שעניו רואות" ואם כן, כיון שלפי מה שאת רואה

ואודות גיל הנישואין ראה
דברי הגר"ח בהערה¹³.

ז. בשידוכים יש להיזהר
ולזכור חיוכים שונים
של בין אדם לחבירו
ולהתנהג בזהירות¹⁴.

אוצר החסידים

כעת את תכונותיו של המדובר, זה בסדר בשבילך, יש בכך את כל מה שנצרך לך כדי לבוא להחלטה לגמור את השידוך.

13. ידוע כי רבנו הגר"ח מזרז מאד להינשא בגיל צעיר, ואומר כן בשם החזון איש, ובפרט בימינו שכן כך יש אפשרות להמשיך ללמוד גם אחרי הנישואין בכולל ואין כל כך ריחיים על צוארו. (וגם מרן בעל הקהילות יעקב סבר שיש לזרז את הנישואין. ופעם בא אב עם בנו והבן אמר לבעל הקהילות יעקב שהוא לומד כעת בישיבה ואינו מרגיש כלל שמפריע לו מה שאינו נשוי, והקהילות יעקב נזף בו, ואמר לו שוודאי אינו מלאך וה' ברא בטבע האדם שירצה לישא אשה. ופעם בא אל הקהילות יעקב אב שאמר שבנו עדיין אינו רוצה להינשא, והשיב לו, אם תמתין עד שהוא ירצה להנשא כבר יהיה מאוחר מדי).

כאשר עשה כן יעשה לו

14. סיפר רבנו הגר"ח, בחור נפגש עם המדוברת וקבע כבר פגישה שניה עמה. בנתיים הציעו לו הצעה אחרת עדיפה משל זו, ביטל את הפגישה עם הראשונה וקבע עם האחרת, ובא לשאול האם עשה נכון. אמרתי לו שלא עשה נכון, וכיון שקבע היה צריך להיפגש. אמר לי הבחור כי ה' שילם

לו מיד, כי לאחר שקבע פגישה עם השניה, השדכן טילפן כי היא מבטלת את הפגישה. כאשר עשה כן יעשה לו.

עוד סיפר הגר"ח לתלמיד: גיסי רבי יצחק זילברשטיין שאל אותי במעשה שהיה בא"י שראובן שנא את חברו ורצה להכשילו, ואמר לו הצעתי אותך לפלוני והוא חפץ בך לבתו, אתה תברר עליו ועל בתו ותבוא אח"כ לפגישה. הוא הגיע. שאלו בעל הבית מה רצונך? ואמר, פלוני השדכן אמר לי שאבוא לפגישה ברצונך ובהסכמתך. תמה בעל הבית אבי הבת: לא דובים ולא יער, אך כיון שבאת תכנס, הם דברו בלימוד ובאמצע נכנסה שם בתו ודברו ביחד, והבחור מצא חן בעיני הבת. ובסופו של דבר השתדכו מכח זה. ועתה בא ה"שדכן" לתבוע דמי שדכנות. והשבתי, כי במקום דמי שדכנות, נאה ויאה לו שיסטרוב' פעמים על לחיו, כי הוא הרי לא התכוון כלל לזוגם אלא רק לצערם, ומהשמים רחמו ונזדווגו על ידי כך, אך הוא לא שייך כלל לנושא.

עשר שנים כדי שלא לבייש בת ישראל

שח הגראי"ל: המהר"ל מפראג השתדך עם בתו של איש עשיר שהבטיח לו נדוניה גדולה מאד, אך ירד מנכסיו. המיועד להיות חותנו כתב לו כי היות שלא יכול לקיים את מה שהבטיח, זכותו ביושר לבטל את השידוך אם ירצה. הוא השיב כי אינו רוצה לבייש בת ישראל, וימתין עד שיוכל לקיים את הבטחתו. ואכן המתין לערך עשר שנים.

באותה תקופה הבת היתה יושבת בחנות של אביה ומוכרת ככרות לחם. ויהי היום, נכנס לחנות של חותנו קצין מהצבא ודחק את חרבו בלחם שעמד למכירה, והכניסו לפיו. היא אמרה לגוי הקצין: מדוע אתה עושה לי כזה דבר הרי זו הפרנסה שלנו ולאבא שלי אין מה לאכול?!, הקצין אמר לה: מה אעשה ששלשה ימים לא בא אוכל לפי, ופשט את מעילו ואמר לה את הבגד הזה אני נותן לך אם משך שלשה ימים לא אשוב לכאן לקחתו. ואחרי שלשה ימים כנראה נהרג במלחמה ולא בא. היא פתחה את הבגד והיה טמון בו אבנים טובות ומרגליות. ומיד שיגרו למהר"ל מכתב כי אפשר כבר להתכונן לנישואיו.

ובזכות זה זכה להיות כ"כ גדול, כיון שלא רצה לבייש בת ישראל והסכים להמתין עשר שנים ונהיה ת"ח גדול. סיים רבנו, בזמנם, אם לא היתה לו פרנסה, לא היה אפילו לחם לאכול, לכן לא יכול היה לישא אותה מתוך עניות ללא נדוניה. בזמננו ב"ה אחד שנושא אשה, יש לו מיד אחרי החתונה משהו מהכולל, ויש בשביל מעט לחם לאכול.

פגישות שיש בהם נזק ברוחניות וגשמיות

15. בחור נכנס לרבנו הגראי"ל וסיפר כי כבר נפגש חמש פגישות ויש לו ספק האם להמשיך, כי בפגישה האחרונה התברר לו כי אחיה של המדוברת נחשבים כמודרנים של הישיבה בה הם לומדים, וממילא חושש שמא תהי' להם השפעה על אשתו לשלוח את הילדים לחיידר מודרני. רבנו שאל אותו איך היו הפגישות, והשיב, כי השלוש ראשונות היו טובות, וברביעית ובחמישית התעוררו הספקות הנ"ל. הגראי"ל נזף בו: מדוע אתה נפגש כל כך הרבה פעמים?!! הבחור שנפחד מגערותו של רבנו, ברח מהחדר. הרב איסר שוב ששהה בבית נכנס לחדרו של הגראי"ל, וראה כי אינו כועס כלל ואפילו חיוך קל נסוך על פניו. הגראי"ל אמר לו: גערתי בבחור שהיה כאן, מדוע נפגש כל כך הרבה?!, מה הוא חושב שזה משחק, לשבת ולבלות בפגישות? וכי אין בכך נזק ברוחניות ח"ו?!. הר"א שוב, קרא לבחור שנית בפקודת הגראי"ל, הוא נעמד בפתח החדר ושאל "ועתה מה עלי לעשות?".

אמר לו הגראי"ל: האמת כי אחרי פגישה שניה או שלישית יכולת לסגור ווארט, אלא שהעדפת להמשיך להיפגש. עליך לדעת כי ככל שנפגשים יותר מעוררים בעיות נוספות לריק, ובדרך כלל אין בכלל תועלת בפגישות

ח. כואב הדבר שנפגשים הרבה לפני שגומרים את השידוך, וכן פגישות רבות בין האירוסין לחתונה, שעל פי רוב יש מהם נזק¹⁵.

אשר החכמה

אשר החכמה

אשר החכמה

נוספות. (ולגופו של דבר השיב לו, כי נושא החינוך בעיקרו, מוטל על החלטת הבעל, ואם הוא, יהיה החלטי, גם אשתו תסכים).

גם בנושא עזיבת שידוך בין האירוסין לחתונה, קשר רבנו רבים מהמקרים של עזיבת שידוכים לפגישות הבל מותרות בין האירוסין לחתונה. היה זה כאשר בחור שעזב שידוך נכנס לחדרו והגראי"ל אמר לו: מה שעזבת, בא עליך מחמת הפגישות הרבות אחרי האירוסין, שבעקבותיהם הקשר לא מתחזק, אלא נמאס. והדבר בדוק ומנוסה ומצוי הרבה. ויש למעט בפגישות כמה שאפשר. (ובשנת תש"ע התכנסו ראשי הישיבות בראשות רבנו שליט"א,

ט. דבר גרוע הוא שעורכים שמחות, כמו אירוסין וחתונות, מתוך ראויה ופאר רב, שאין בו שום תועלת כלל¹⁶.

י. שמענו מרבתינו כמה סגולות לענין של זיווגים. ובראש כל הסגולות, הדבר הראשון הוא תפילה¹⁷.

אוצר החכמה

בבית הגרנ"צ פינקל זצ"ל, לקבוע מסמרות וכללים בזה).

16. חתן פלוני קיבל רח"ל מחלה קשה בעיצומם של ימי השבע ברכות, וכשסיפרו זאת להגראי"ל, נבהל, וכשהוסיפו בצער שהחתונה של בני הזוג עלתה מליון דולר, התבטא מרן: דאס איז די צרה, זו הצרה, דאס איז די צרה, גרמו עין הרע.

וראה בפרק ראשון אודות התנהגות בפרנסה שהובא שם מכתבו של הגראי"ל אודות ראוותנות בשמחות.

סגולות בשידוכים ועוד

17. הרבנית קניבסקי סיפרה, כי בהיותה בת עשר, יום אחד אביה מרן הגריש"א שליט"א נשאר להתפלל בבית כי לא הרגיש טוב, והבחינה כי לאחר שפסע עושה שלום טרם ששב למקומו התעכב זמן מה, ושאלה

אותו מה האי, ואמר לה כי מסורת בידו מבעל "הלשם" סגולה, לומר קודם שחוזרים מאמירת עושה שלום, שיר למעלות אשא עיני אל ההרים, והוסיפה: לאחר שנים, סיפר לה ת"ח פלוני כי קבוצת בחורים מבוגרים ששמעו על סגולה זו ועשו כן, לאחר תקופה כולם התארסו. (א.ה. כן איתא בספר עשרה מאמרות להרמ"ע מפאנו מאמר ח"ד סי"ז אלא דשם איתא לומר לפני עקירת רגליו, דכתב: כל האומר מזמור שיר למעלות אשא עיני אל ההרים סוף כל תפלותיו קודם עקירת רגליו, מזמינים לו בת זוגו ההוגנת אליו).

והנה, יש הטועים וחושבים שסגולה כוחה מוחלט וברור, ואין זה נכון, כי יש סגולה שמסייעת מעט ויש יותר, וישנן סגולות שמציאותם שיכולים לסייע (ובדרגת יכולים בלבד) ובאמת, אין כמעט דבר טוב שלא יכול להועיל לאדם אם מתחזק ומשתפר ברצינות במצות ה' ית'. ויעוין באיילת השחר פרשת קרח פי"ז פסוק י"ג כשאהרון הכהן אחז למלאך המות והעמידו בעל כרחו, שמבואר שלהכניע מצב קשה של שליטת מידת הדין רח"ל כמו באותה שעה - שלמלאך המות היתה שליחות מהקב"ה לנגף בעם, אי אפשר בסתם סגולות אלא על ידי קיום מצוה, שזה מה שעשה אז משה רבנו (והתווכח עם מלאך המוות האם הוא עושה מצוה) וקיום מצוה של בעל בחירה יש בכוחו להכניע את הרע ואת מידת הדין.

בשאלה ששאל פלוני שאין לו ילדים: "האם לאמץ ילד זה סגולה לילדים?" השיב לו הגר"א¹: כל הסגולות אינם מועילות בודאות, אף פעם זה לא בודאות מוחלטת. והוסיף, פלוני הוציא לאור קונטרס עם כל כך הרבה סגולות כדי לזכות לילדים. שאל האיש "האם יש ענין לעשות את הסגולות?" השיב רבנו, אם בסגולה כלול מצוה, כן, אבל אם זה סתם, זה כלום, כי כאשר זה מצוה יכול להיות שזכות המצוה יועיל, ובין אם יועיל ובין אם לא, הרי קיים מצוה. (ואימוץ, לקחת ילד מסכן, ילד יתום, ולפרנס אותו, זה הרי מצוה).

מרשימות תלמיד: הוי עובדא שהגר"ח כיבד לאחד הבחורים שנמצאים אצלו בבית בברכת הזימון. אחר שסיים את ברכת המזון אמר לו הגר"ח: זה סגולה למה שאתה צריך (לשידוך).

תחת אחד השיחים אמר הגר"ח לפלוני כי יש סגולה לשידוך לקיים מצוות

ובענין סגולות באופן
כללי. יש להבין, כי סגולות
שמועילות היינו שיכולות
להועיל. אבל אין הכרח
שיועיל, לפעמים יועיל
ולפעמים לא¹⁸.

מספר הציורים

מספר הציורים

שילוח הקן, כמובא במדרש תנחומא
דיש פרשת כי תצא, מצוה גוררת
מצוה מניין, דכתיב, כי יקרא קן צפור
לפניך, שלח תשלח וגו' למען ייטב
לך והארכת ימים. אחריו מה כתיב,
כי תבנה בית חדש, וכו' מה כתיב
אחריו, כי יקח איש אשה, תזכה
לאשה ולבנים. הרי למדנו, שמצוה
גוררת מצוה, ועבירה גוררת עבירה.

לפיכך נסמכו פרשיות אלו זו לזו.
כמה פעמים אמר הגר"א ללמדנו
להשיב לשואלים עצה איך ימצאו
את זיווגם, כי אין גלולה שבולעים אותה ומשיגים זיווג, אלא יש להרבות
במעשים טובים. לפעמים אמר: להתפלל! או השיב לשואל: לומר תהילים,
ופעמים יעץ להרבות בחסד או זהירות בכבוד שבת.

מספר הציורים

18. וכדי להינצל מיסורים, יותר קשה על ידי סגולות, וע"י מצוות, חסד
ורחמים, עדיין ישנה אפשרות להינצל, יותר משאר הסגולות, כי יתנהגו
עמו מהשמים במידה כנגד מידה, וכתוב בסידור 'אישי ישראל' להגר"א
בברכת השיבנו: כי שני דלתות ברא הקב"ה אחד בלב השמים ואחד בלב
האדם וכאשר מרדכי הקיש בדלת התחתית - ברחמיו על הבריות, נפתחו
דלתות שמים, עי"ש, הרי לנו עצה לזכות לרחמים - לגמול חסד לשני, וטוב
לזולת.

הדפסה ברזולוציה מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התוכנה